

Tankönyvritkasággal bővült a könyvtár

Egy szerencsés véletlen kapcsán antikvár példányként került a Trefort tulajdonába Marczali Henrik 1894-ben kiadott Magyarország története, melyet kifejezetten középiskolák számára írt tankönyvnek. Marczali Henrik (1856-1940) a magyar történelemtudomány egyik legjelentősebb történészprofesszora volt. Munkásságáról elmondható, hogy 1895-től a Budapesti Egyetem oktatójaként tevékenykedett, azonban az kevésbé ismert, hogy ezt megelőzően a mai Trefort Gimnázium elődjében dolgozott középiskolai tanárként (1878-1895), illetve ennek keretében osztályfőnökként. Pályájának ebben az első felében szerzett tapasztalatai alapján fontosnak tartotta egy átfogó Magyarország és a magyarság történetét a kezdetektől a kiegyezésig feldolgozó tankönyvet írjon.

Ebből a ma már könyvritkaságnak számító kötetből sikerült most szereznünk egyet, amely azonban nem csak a szerző személye miatt tekinthető különlegesnek. A könyvet kinyitva egy kézzel írt nevet és néhány további adatot találunk: Weinberger Margit. VI. b.) 1903-4. Sajnos ennyi információból nehéz megállapítani, hogy pontosan ki is lehetett a belső borítón olvasható Margit, ugyanakkor feltételezve, hogy a VI. évfolyamon nagyjából 16 év körül diákok tanultak, szűkíthető a kör a születési dátuma alapján. A Familysearch.org digitális anyakönyvi gyűjteményében egyetlen Weinberger Margitot sikerült azonosítani, aki korban megfelel a keresési feltételeknek. Ő 1887. július 20-án született Újpesten, apja a zsidó hitközséghez tartozó szatócs Weinberger Dávid volt, anyja pedig Schliesler Júlia.

Nagy valószínűséggel Margittól származnak a tankönyvben található kiemelések és javítások. A mellékelt képek egyikén például látható, hogy Marczali szövegét több ponton javította, illetve pontosította. Szerencsés módon egy helyen pont a „Margit” szót toldotta be, ami a belső borítón található nevének írásmódjával összevetve alátámaszthatja, hogy a szinte minden oldalon megtalálható jegyzeteket valóban ő írta. A többlet információk vélhetően Margit történelemtanárától származhattak. A korabeli módszertani kultúra alapvetően tanári előadásra épült, így a tankönyvet feldolgozva vélhetően a kolléga adhatta utasításba az előadása szövege alapján a tankönyv bizonyos részeinek javítását.

A megszerzett példány az iskola könyvtárában megtekinthető. Intézményünk tanárképzésben betöltött szerepe végett nem csak a gimnáziumi tanórákon szeretnénk bemutatni diákjaink számára a könyvet, hanem az egyetemről gyakorlatra hozzánk érkező tanárjelöltekkel is feldolgozzuk majd bizonyos részeit, hiszen túl azon, hogy egy erősen szöveg és tényanyag központú kötetet vehetünk a kezünkbe, érdemes észrevennünk, hogy a didaktikai szempontokat is szem előtt tartva Marczali gazdagon illusztrálta képi forrásokkal a „középfokú iskolák számára” írt Magyarország történetét.